

Rahandusministri määruse
„Tollivõla tekkimisega seoses tasumisele kuuluvate tollimaksust erinevate maksude tasumise tagamiseks nõutava tagatise suuruse määramise ja arvutamise alused“ eelnõu seletuskiri

I. Sissejuhatus

1.1 Sisukokkuvõte

Rahandusministri määruse „Tollivõla tekkimisega seoses tasumisele kuuluvate tollimaksust erinevate maksude tasumise tagamiseks nõutava tagatise suuruse määramise ja arvutamise alused“ eelnõu (edaspidi *eelnõu*) on ette valmistatud maksukorralduse seaduse § 120 lõike 4 alusel.

Eelnõu asendab kehtiva rahandusministri 26. aprilli 2016 a määruse nr 18 „Tagatise esitamise, kasutamise ja vabastamise kord ning tagatise suuruse määramise ja arvutamise alused“ (edaspidi *kehtiv määrus*), seoses uue tolliseaduse jõustumisega, kus üheks põhimõtteks on vältida dubleerimist erinevates seadustes ning maksudega seonduv jätta maksukorralduse seaduse reguleerimisalasse. Eelnõuga muudetakse tekkinud tollivõla korral rakendatavat toimingukoefitsienti, kuna praktikas tõi 1. mail 2016 a muutunud süsteem ettevõtetele kaasa suurema tagatise, kui neil varasemaga võrreldes oli. Varasema olukorra taastamiseks on analüüsitud muutunud tagatiste arvutamise süsteemi ning ettevõtete tagatiste määrasid ning leitud koefitsient, mis võimaldab taastada enne 1. mail 2016 a kehtinud tagatiste määrad. Teine muudatus võimaldab üksiktagatise kasutamisel tagatise vähendamise ka siis, kui kaupa ei suunata vabasse ringlusse lubamise tolliprotseduurile. Tollivõla tagatise regulatsioon on sätestatud üksnes liidu tolliõigusega ning muude maksude (nt aktsiis, käibemaks) maksmise tagatise regulatsioon käesoleva eelnõuga.

Uue tolliseaduse väljatöötamine oli tingitud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (uuesti sõnastatud) (ELT L 269, 10.10.2013) (edaspidi *tolliseadustik*), komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 2015/2446, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 952/2013 seoses liidu tolliseadustiku teatavaid sätteid täpsustavate üksikasjalike eeskirjadega (ELT L 343, 29.12.2015, lk 1–557) (edaspidi *delegeeritud määrus*) ja komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 2015/2447, millega nähakse ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013 (millega kehtestatakse tolliseadustik) teatavate sätete üksikasjalikud rakenduseeskirjad (ELT L 343, 29.12.2015, lk 558–893)(edaspidi *rakendusmäärus*) jõustumisest.

Tolliseadustik, delegeeritud määrus ja rakendusmäärus reguleerivad ka osaliselt varem liikmesriigi pädevuses olnud küsimusi ning seetõttu puudub vajadus sama regulatsiooni siseriiklikes õigusaktides korrata. Eelnõu reguleerib tollivõla tekkimisega seoses tasumisele kuuluvate tollimaksust erinevate maksude tagamiseks nõutava tagatise suuruse määramise ja arvutamise aluseid.

Tagatiste regulatsioon Euroopa Liidus (edaspidi *EL*) on mitmetasandiline. Üldnõuded ja -reeglid on kehtestatud peamiselt tolliseadustikus. Liikmesriigid saavad otsustusõigust realiseerida siseriiklikus õiguses, meil nt tolliseaduses (edaspidi *TS*), maksukorralduse seaduses (edaspidi *MKS*) ning nende alusel antud õigusaktides. Lisaks selgitavad tagatiste korda seletuskiri ja Maksu- ja Tolliameti (edaspidi *MTA*) vastavad juhised.

1.2 Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja valmistas ette Rahandusministeeriumi tolli- ja aktsiisipoliitika osakonna peaspetsialist Kaire Taar (telefon 611 3423, e-kiri kaire.taar@fin.ee).

Eelnõu toimetas keeleliselt õigusosakonna keeleteoimetaja Sirje Lilover (telefon 611 3638, e-kiri sirje.lilover@fin.ee). Juriidilise kvaliteedi kontrolli tegi õigusosakonna jurist Heili Jaamu (telefon 611 3645, e-kiri heili.jaamu@fin.ee).

1.3 Märkused

Eelnõu ei ole seotud muu menetluses oleva eelnõu ega Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga.

Rahandusministri 26. aprilli 2016 a määrus nr 18 „Tagatise esitamise, kasutamise ja vabastamise kord ning tagatise suuruse määramise ja arvutamise alused“ (RT I, 28.04.2016, 1; edaspidi *kehtiv määrus*) tunnistatakse kehtetuks.

II. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Võrreldes ühenduse tolliseadustikuga on 1. mail 2016. a jõustunud tolliseadustikus tagatiste arvutamine, esitamine, kasutamine ja vabastamine tollimaksu osas reglementeeritud, jättes liikmesriigile vähem otsustusruumi. Tolliseadustik ei võimaldanud tollivõla ja sellega seotud tasumisele kuuluvate maksude tagamiseks esitatavaid tagatise seni kehtinud põhimõtete järgi arvutada. Kehtiva määrusega viidi tagatiste arvutamine kooskõlla tolliseadustikust tulenevate uute reeglitega. Kehtiv määrus sisaldas muudatusi, mille eesmärgiks oli tollivõla tekkimisega seotud maksude osa tagatises vähendada ning seeläbi leevendada ettevõtjatele tagatise nõuete üldisest tõusust tulenevat suurenevat maksukohustust. Eelnõuga muudetakse tekkinud tollivõla korral rakendatavat toimingukoefitsienti väiksemaks, kuna praktikas tõi 1. mail 2016 a muutunud süsteem ettevõtetele kaasa suurema tagatise, kui neil varasemaga võrreldes oli. Lisaks võimaldab eelnõuga tehtav muudatus üksiktagatise kasutamisel tagatise vähendamise ka siis, kui kaupa ei suunata vabasse ringlusse lubamise tolliprotseduurile.

2.1 Sissejuhatus

Toll võib nõuda tolliseadustiku artikkel 89 alusel tagatise esitamist võimaliku või olemasoleva tollivõla katteks. Tagatis võib kehtida ainult ühes liikmesriigis või mitmes liikmesriigis.

- Kui tagatist kasutatakse transiidi tagamiseks või seda kasutatakse rohkem, kui ühes liikmesriigis peab tagatis katma impordi- ja eksporditollimaksu ja muud summad (nt aktsiis, käibemaks).
- Kui tagatist kasutatakse ainult ühes liikmesriigis, siis peab see katma vähemalt impordi- ja eksporditollimaksu summa.

Ettevõtjal võib lubada kasutada vähendatud summaga üldtagatist või tagatise vabastust, kui on täidetud tolliseadustiku art 39 esimese lõigu punktides b (taotleja tõendus, et ta on võimeline oma tegevust ja kaubavoogu kõrgetasemeliselt haldama, kasutades asjakohast tollikontrolli võimaldavat äri- ja vajaduse korral ka veoandmete haldamise süsteemi) ja c (maksevõime, mis loetakse tõendatuks, kui taotlejal on hea finantsseisund, mis võimaldab tal oma kohustusi täita, võttes vajalikul määral arvesse asjaomase äritegevuse eripära) sätestatud kriteeriumid (tolliseadustiku art 95 lõige 2).

Tollilihtsustuse õigusega volitatud ettevõtjal võib lubada kasutada vähendatud summaga üldtagatist (tolliseadustiku art 95 lõige 3). Rakendusmääruse artikli 158 lõike 1 punktides a–c tulenevalt vähendatakse üldtagatise summat 50%-ni, 30%-ni ja 0%-ni. Konkreetsed tingimused, millele isik vähenduse saamiseks vastama peab, on toodud delegeeritud määruse artikli 84 lõigetes 1–3.

2.2 Eelnõu võrdlus kehtiva määrusega

Eelnõuga sätestatakse tollivõla tekkimisega seoses tasumisele kuuluvate maksude tasumise tagamiseks nõutava tagatise suuruse määramise ja arvutamise alused, limiidi arvestust ning toimingukoefitsiente. Eelnõu sõnastus kattub suuremas osas kehtiva määrusega. Eelnõuga muudetakse § 2 lõiget 4 ja § 3 lõiget 2.

Eelnõu § 1

Eelnõu § 1 kehtestab määruse reguleerimisala, milleks on tollimaksudest erinevate riiklike maksude tagamist puudutav. Tolliseadustiku artikli 89 lõiked 1 ja 2 sätestavad nõuded tollimaksu tagatiste määramisele ja arvutamisele ning sellega on tollimaksu osa tagatistest piisavalt reguleeritud ning eelnõus täiendavat sätestamist ei vaja. Artikli 89 lõike 2 viimasest lausest tuleneb, et tollivõla tekkimisega seoses tasumisele kuuluvate tollimaksust erinevate riiklike maksude tagamine on jäetud liikmesriikide otsustada.

Eelnõu § 2

Lõike 1 kohaselt tuleb limiidi arvestus sarnaselt varasemaga esitada toimingute lõikes, aga eelnõus on täiendav rõhuasetus sellel, et limiidi arvestus tuleb esitada lisaks maksuliikide lõikes. See on vajalik, kuna tollimaksu tagamisele rakendub ainult tolliseadustiku määr ning teiste maksude tagatisele on võimalik rakendada eelnõust tulenevat koefitsienti.

Lõikes 2 sätestatakse, et tagatise suuruse määramisel korrutatakse tagatise vähendamiseks limiit läbi määruses toodud toimingukoefitsiendiga. Üldtagatise vähendamise võimalus on ette nähtud tolliseadustikuga.

Tolliseadustiku artikli 95 lõike 2 kohaselt, kui üldtagatis tuleb esitada tollivõlgade ja muude tekkida võivate maksude eest, võib ettevõtjal lubada kasutada vähendatud summaga üldtagatist või saada tagatisest vabastuse, kui taotleja vastab järgmistele tolliseadustiku artikli 39 lõike 1 punktides b ja c nimetatud tingimustele:

- b) taotleja tõendab, et ta on võimeline oma tegevust ja kaubavoogu kõrgetasemeliselt haldama, kasutades asjakohast tollikontrolli võimaldavat äri- ja vajaduse korral ka veoandmete haldamise süsteemi;
- c) taotleja on maksevõimeline, mis loetakse tõendatuks, kui taotlejal on hea finantsseisund, mis võimaldab tal oma kohustusi täita, võttes vajalikul määral arvesse asjaomase äritegevuse eripära.

Rakendusmääruse artikli 158 lõike 1 punktides a–c tulenevad üldtagatise tasemed, mis võivad olla järgmised: vähendamine 50 %-ni, 30 %-ni või 0 %-ni. Konkreetsed tingimused, millele isik vähenduse saamiseks vastama peab, on toodud delegeeritud määruse artiklis 84 lõigetes 1–3.

Kui üldtagatis tuleb esitada tollivõlgade ja muude tekkinud maksude eest, on üldtagatise summa vähendatud tase ette nähtud vaid tollilihtsustuse õigusega volitatud ettevõtjale ning

tolliseadustiku artikli 95 lõikest 3 koosmõjus rakendusmääruse artikli 158 lõikega 2 tuleneb, et tolliasutus võib isiku taotlusel üldtagatist tollimaksu osas vähendada 30 %-ni.

Lõikes 3 sätestatakse alus üldtagatise taseme kasutamisele tollimaksust erinevate riiklike maksude tagamiseks nõutava tagatise arvutamisel selleks, et tollimaksu tagatise määramisele tolliseadustikuga sätestatud põhimõtteid laiendada ka muudele maksudele.

Lõige 4. Tolliseadustiku artiklist 191 ning rakendusmääruse artiklist 244 tuleneb, et liikmesriikidele on antud õigus otsustada, kas olukorras, kui toll leiab, et tollideklaratsiooni õigsuse kontrollimisest tulenev impordi- või eksporditollimaksu või muude tasutavate maksude summa võib olla suurem kui tollideklaratsiooni andmetest tulenev summa, panna kauba vabastamine sõltuma tagatise esitamisest. Kehtiva määruse § 2 lõikega 4 välistatakse üksiktagatise kasutamisel tagatise vähendamine, kui kaupa ei suunata vabasse ringlusse lubamise tolliprotseduurile, sest tekkida võivad tollivõlga ei korrutata läbi toimingukoefitsiendi ega tagatise vähendamise tasemega (viimane tuleneb § 2 ülesehitusest ning põhimõttest, mille kohaselt rakendatakse tagatise vähendamise taset vaid üldtagatise kasutamisel). Praktika on näidanud, et antud juhul on riske üle hinnatud ja sellise erandi kehtestamine pole põhjendatud. Kehtiva määruse eelnõu koostamise käigus oli otsustatud, et tollimaksust erinevate maksude korral luuakse võimalus tagatise vähendamiseks ka üksiktagatise esitamisel, kui tegemist on tekkida võiva tollivõlga. Praktika on näidanud, et ei ole põhjendatud erinev käsitlus erinevate protseduuride korral. Kehtiv määrus tekitab aga olukorra, kus näiteks ümberasumisel või käibemaksuvabalt kauba edasitoimetamisel teise liikmesriiki (ehk kaup, mis suunatakse täieliku või osalise maksuvabastusega vabasse ringlusse), peab isik erinevalt teistest juhtudest, mil tollivõla tekkimine on seotud üksnes mingite tingimuste/kohustuste mittetäitmisega, esitama tollimaksust erinevate maksude tagamiseks 100% tagatist. Muudatuse mõju puudutas 2016. aastal 27 deklaratsiooni (käibemaksuvabalt kauba edasitoimetamisel teise liikmesriiki). Eelnõuga tehtav muudatus võimaldab üksiktagatise kasutamisel tagatise vähendamise ka siis, kui kaupa ei suunata vabasse ringlusse lubamise tolliprotseduurile.

Eelnõu § 3

Lõikes 1 sätestatakse, et tekkida võiva tollivõla korral rakendatakse tollivõla tekkimisega seoses tasumisele kuuluvate maksude tasumise tagamiseks toimingukoefitsienti 0,2.

Lõikes 2 sätestatakse, et tekkinud tollivõla korral rakendatakse tollivõla tekkimisega seoses tasumisele kuuluvate maksude tasumise tagamiseks toimingukoefitsienti 0,12. Erandina rakendatakse tekkinud tollivõla korral tollimaksust erinevate maksude tagatise arvutamisel tollilihtsustuse õigusega volitatud ettevõtjatele toimingukoefitsienti 0,03.

Kehtiva määruse kohaselt rakendatakse tekkinud tollivõla korral tollivõla tekkimisega seoses tasumisele kuuluvate maksude tasumise tagamiseks toimingukoefitsienti 0,15, mis tuletati eelmise tagatise määruse kehtimisajal isikutele määratud keskmise usaldusväarsuse koefitsiendi korrutamisel toona kehtinud toimingukoefitsiendiga (vastavalt $0,5 \times 0,3$). Kuna isikutele määratud keskmise usaldusväarsuse koefitsiendi arvutamisel jäi tähelepanuta isikute tollivormistuse maht ehk siis tekkinud tollivõla osakaal (ei lähtunud kaalutud keskmisest), oli tulemuseks ikkagi tagatiste suurenemine. Eelkõige puudutas see tolliaagentuure. Nimetatud toimingukoefitsient puudutab peamiselt just tagatise määramist tasumise edasilükkamisel ning võrreldes 2016. aasta maid 2017. aasta veebruariga, on mitteagentuuride tasumise edasilükkamise tagatis suurenenud 3,2% ning tolliaagentuuride tagatis (s.h tasumise edasilükkamisel) kokku suurenenud 8,9%.

Tasumise edasilükkamise luba omavate isikute keskmise usaldusväarsuse koefitsiendi arvutuse täiendav analüüs näitab, et tolliagentuuride (128 isikut) keskmiseks usaldusväarsuseks oli 0,37 ning ülejäänutel (28 isikut) 0,47. Seega annab see kaalutud keskmisena keskmiseks usaldusväarsuseks 0,42 (ümaldatult 0,4). Võttes arvesse määruse eelnõu väljatöötamisel seatud eesmärki, et tagatised säilitaks oma senise taseme (s.t ei suureneks), tuleb muuta tekkinud tollivõla korral tasumisele kuuluvate maksude tagamise toimingukoefitsiendiks 0,12 (s.o siis vastavalt $0,4 \times 0,3$).

Põhjus, miks tekkinud ja tekkivat tollivõlga toimingukoefitsiendi määramisel erinevalt hinnatakse, seisneb selles, et tekkida võiva tollivõla korral rakendatakse alates 01.05.2016 lisaks toimingukoefitsiendile tolliseadustikust tulenevat üldtagatise taset, mille kasutamist tekkinud tollivõla korral ette ei nähta.

Tollivõla limiidi arvestus on sätestatud rakendusmääruse artikli 155 lõigetes 2–4 ning artikli 148 lõigetes 1–2. Eelnevast tulenevalt puudub vajadus toimingute eraldiseisvaks käsitlemiseks ning eelnõus piirdatakse toimingukoefitsientide sätestamisega §-s 3.

Tollimaksu arvutamise üldreegel tekkinud maksude puhul on, et tollimaks tagatakse täies ulatuses. Eelnõu kohaselt sätestatakse üldreeglile järgmine erand: kui üldtagatis tuleb esitada tollivõlgade ja muude tekkinud maksude eest, on üldtagatise tase ette nähtud vaid tollilihtsustuse õigusega volitatud ettevõtjale ning tolliseadustiku artikli 95 lõikest 3 koosmõjus rakendusmääruse artikli 158 lõikega 2 tuleneb, et tolliasutus võib isiku taotlusel üldtagatist tollimaksu osas vähendada 30 %-ni.

Eelnõu § 4

Alates 1. maist 2016. a kasutatakse tagatiste arvutamisel üldtagatise taset. Tolliseadustiku artikli 28 lõike 1 punktist a ja artikli 89 lõikest 6 tulenevalt lasub tolliasutusel kohustus jälgida üldtagatise taseme paikapidavust.

Eelnõu § 5

Käendusdokumendis märgitakse eelnõu kohaselt järgmised andmed:

- 1) käendaja nimi, registrikood ja aadress;
- 2) käendaja esindaja nimi;
- 3) käendatava nimi, registrikood ja aadress;
- 4) tagatise suurus, mille ulatuses kohustub käendaja tasuma tähtpäevaks tasumata maksusumma ja sellelt arvestatud intressi;
- 5) tollitoimingute, mille teostamiseks tagatis esitatakse, nimekiri või viide otsusele, millega on käendatavale määratud tagatise tagatav nõue, milles vastav nimekiri sisaldub;
- 6) tagatise kehtivuse aeg;
- 7) käendusdokumendi väljastamise koht ja kuupäev;
- 8) käendaja esindaja allkiri;
- 9) välisriigi isikust käendaja, kellel puudub Eestis elu- või püsiv tegevuskoht, esindusisiku, kes on volitatud vastu võtma käendajale adresseeritud kirjavahetust, nimi ja aadress.

Käendusdokumenti märgitavaid andmeid täiendatakse tollitoimingute loeteluga, millest nähtub, milliste toimingute teostamiseks tagatis esitatakse. Selle võib asendada ka viitega otsusele, millega tagatise tagatav nõue esitati ning kust vastav loetelu nähtub. Lisaks võetakse kasutusele mõiste „esindusisik“. Kehtivas määruses ning ka edaspidi mõistetakse

esindaja all juriidilise isiku juhatuse liiget või töötajat, kellel on õigus juriidilise isiku nimel käendusdokumenti allkirjastada. Kuna tolliseadustiku kohaselt tuleb aktsepteerida käendajaid, kes on liidus vastavalt kehtivatele liidu sätetele akrediteeritud krediidasutused, finantsasutused või kindlustusseltsid, nähakse tolliseadustikuga ette kohustus välisriigist pärit käendaja kasutamisel määrata esindaja, kes oleks volitatud käendaja nimel kirju vastu võtma. Kuna esindaja mõiste on andmete loetelus juba kasutusel, nimetatakse välisriigi käendaja Eestis asuvat esindajat esindusisikuks.

Eelnõu § 6

Tolliseadustiku artikli 94 lõike 1 kohaselt on käendaja kolmas isik, kes on asutatud EL tolliterritooriumil. Käendajal on tagatist nõudva tolli heakskiit, välja arvatud juhul, kui käendaja on liidus vastavalt kehtivatele liidu sätetele akrediteeritud krediidasutus, finantsasutus või kindlustusselts. Seega käendajad, mis on liidus vastavalt kehtivatele liidu sätetele akrediteeritud krediidasutused, finantsasutused või kindlustusseltsid, edaspidi tolliasutuse heakskiitu ei vaja ning neid asutusi ja seltse tuleb aktsepteerida nende majandusnäitajaid hindamata. Muude isikute sobivust käendajaks on maksuhalduril võimalik hinnata MKS-i § 123 lõigete 1 ja 2 alusel.

Eelnõuga kehtestatakse erand välisriigi isikust käendajale, kes esitab MTA-le juhtorgani liikmete poolt kinnitatud käendusdokumendi allkirjastamise õigusega isikute nimed ja nende isikute allkirjanäidised. Erandi kehtestamine on vajalik, kuna MTA-l võib puududa igasugune info välisriigi isikust käendaja ja seal tegutsevate isikute kohta. Nimekiri ja allkirjanäidised on vajalikud, et vältida käenduste võltsimist teiste isikute poolt. Erandi kehtestamisega saab muuta käendusdokumente usaldusväärsemateks.

Eelnõu § 7

Paragrahvis sätestatakse, et enne käesoleva määruse jõustumist määratud üldtagatis kehtib kuni üldtagatise esitamise loa muutmiseni või üldtagatise loa kordushindamiseni.

Kuigi MTA senini üldtagatise esitamise lube väljastanud ei ole, loetakse, et isikutel, kellele on tehtud üldtagatise määramise otsus, on kehtiv üldtagatise esitamise luba. Üldtagatise esitamise loa elemendid on loetletud delegeeritud määruse andmenõuete tabelis (A lisas on toodud üldised andmenõuded ning üldtagatise esitamise loa spetsiifilised andmenõuded). Üldtagatise esitamise loale omasteks andmenõueteks on ka tagatise tase ning tollivõla limiit. Seega, kui isikul peaks muutuma tollivõla limiit või isik taotleb (või maksuhaldur otsustab hinnata) üldtagatise taset, on tegemist kehtiva üldtagatise loa muutmisega. Kui üldtagatise luba muutvaid asjaolusid ei ilmne, on MTA-l aega üldtagatise loa kordushindamise läbiviimiseks kuni 1. maini 2019. a (delegeeritud määruse artikkel 251 lõige 1 ning rakendusmääruse artikkel 345 lõige 1).

Eelnõu § 8

Määrus jõustub 2017. aasta 1. juulil.

III. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas tolliseadustiku, komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2015/2446, komisjoni rakendusmääruse (EL) 2015/2447, maksukorralduse seaduse ja tolliseadusega.

IV. Määruse mõjud

Määruse mõjude hindamisel võeti aluseks Justiitsministeeriumi ja Riigikantselei koostatud „Mõjude hindamise metoodika“. Eelnõul puuduvad mõjud enamikule mõjude valdkondadele, va mõningane mõju majandusele.

Võrreldes kehtiva määrusega muudetakse § 2 lõiget 4 ja § 3 lõiget 2.

4.1 Mõjud ettevõtte tegevusele ja halduskoormusele

Kehtiva määruse väljatöötamisel oli eesmärgiks tagatavate summade hoidmine praegusel tasemetel, kuid teatud juhtudel võib tagatav summa siiski suureneda. MTA püüab töökorralduslikult tagada teatud paindlikkuse sellisteks juhtumiteks, eeldusel, et tollimaks oleks alati liidu tolliseadustikus nõutud määras tagatud.

Kavandatav muudatus 1: üksiktagatise vähendamise võimaldamine ka juhul, kui kaupa ei suunata vabasse ringlusse lubamise tolliprotseduurile

Eelnõuga tehtav muudatus võimaldab üksiktagatise kasutamisel tagatise vähendamise ka siis, kui kaupa ei suunata vabasse ringlusse lubamise tolliprotseduurile. Kehtiva määruse kohaselt tuleb ümberasumisel või käibemaksuvabalt kauba edasitoimetamisel teise liikmesriiki (ehk kaup, mis suunatakse täieliku või osalise maksuvabastusega vabasse ringlusse) isikul erinevalt teistest juhtudest, mil tollivõla tekkimine on seotud üksnes mingite tingimuste/kohustuste mittetäitmisega, esitama tollimaksust erinevate maksude tagamiseks 100% tagatist. Praktika on näidanud, et antud juhul on riske üle hinnatud ja sellise erandi kehtestamine pole põhjendatud. Muudatuse mõju puudutas 2016. aastal 27 deklaratsiooni (käibemaksuvabalt kauba edasitoimetamisel teise liikmesriiki).

Sihtrühm. Muudatus avaldab mõju kõikidele isikutele, kes kasutavad ümberasumist või käibemaksuvabalt kauba edasitoimetamisel teise liikmesriiki, mille eelduseks on tagatise esitamine.

Mõju ulatus. Eelnõu avaldab mõju küll kõigile ümberasujatele või käibemaksuvabalt kauba teise liikmesriiki edasitoimetajatele, kuid selliste isikute koguarv ei ole suur.

Kavandatav muudatus 2: tekkinud tollivõla korral tollimaksust erinevate maksude tagamisel toimingukoefitsiendi muutmine

Kehtiva määruse kohaselt rakendati tekkinud tollivõla korral tollivõla tekkimisega seoses tasumisele kuuluvate maksude tasumise tagamiseks toimingukoefitsiendi 0,15, mis tuletati eelmise tagatise määruse kehtimisajal isikutele määratud keskmise usaldusväarsuse koefitsiendi korrutamisel toimingukoefitsiendiga (vastavalt 0,5 x 0,3). Kuna isikutele määratud keskmise usaldusväarsuse koefitsiendi arvutamisel jäi tähelepanuta isikute tollivormistuse maht ehk siis tekkinud tollivõla osakaal (ei lähtunud kaalutud keskmisest), oli tulemuseks ikkagi tagatiste suurenemine. Eelkõige puudutas see tolliagentuure. Nimetatud toimingukoefitsient puudutab peamiselt just tagatise määramist tasumise edasilükkamisel ning võrreldes 2016. aasta maid 2017. aasta veebruariga, on mitteagentuuride tasumise edasilükkamise tagatis suurenenud 3,2% ning tolliagentuuride tagatis (s.h tasumise edasilükkamisel) kokku suurenenud 8,9%.

Tasumise edasilükkamise luba omavate isikute keskmise usaldusväarsuse koefitsiendi arvutuse täiendav analüüs näitab, et tolliaagentuuride (128 isikut) keskmiseks usaldusväarsuseks oli 0,37 ning teistel (28 isikut) 0,47. Seega annab see kaalutud keskmisena keskmiseks usaldusväarsuseks 0,42 (ümardatult 0,4). Võttes arvesse määruse eelnõu väljatöötamisel seatud eesmärki, et tagatised säilitaks oma senise taseme (s.t ei suureneks), tuleb muuta tekkinud tollivõla korral tasumisele kuuluvate maksude tagamise toimingukoefitsiendiks 0,12 (s.o siis vastavalt $0,4 \times 0,3$).

Sihtrühm. Muudatus avaldab mõju kõikidele isikutele, kes kasutavad tasumise edasilükkamist, mille eelduseks on tagatise esitamine.

Mõju ulatus. Eelnõu avaldab mõju küll kõigile tasumise edasilükkamist kasutavatele ettevõtjatele, kuid selliste ettevõtjate koguarv ei ole suur.

V. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Tagatiste süsteemi eesmärk on tagada maksude laekumine riigieelarvesse.

Määruse rakendamine eeldab tagatiste haldamise süsteemi (GARA) muutmist. Määruse rakendamine ei too riigile kaasa täiendavaid rahalisi kulutusi.

VI. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 2017. aasta 1. juulil.

VII. Eelnõu koostööstamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu on valminud koostöös Maksu- ja Tolliametiga. Eelnõu esitatakse arvamuse avaldamiseks Maksu- ja Tolliametile ning Eesti Kaubandus-Tööstuskojale.